

O PRAVNOM CENTRU

- Pravni centar je nevladina organizacija osnovana u martu 2007. godine.
- ✓ Pored kancelarije u Podgorici, postoje jos kancelarije u Baru, Beranama i kancelarija u Kampu I na Koniku.
- ✓ Antene-office u Budvi, Kolašinu, Plavu, Herceg Novom i Nikšiću.

Pravni centar ima 14 zaposlenih uključujući advokate, pravnike i drugo osoblje.

DONATORI PRAVNOG CENTRA

- Od 1. Aprila 2007. godine Pravni centar je izvrсни partner UNHCR-a na realizaciji projekta "Pružanje pravne pomoći izbjeglicama, raseljenim licima, tražiocima azila i licima pod rizikom odapatridije u CG".
- U cilju implementacije projekta, PC je u periodu od 2007. do 2012. godini imao širok spektar djelovanja, uključujući različite pravne oblasti, od statusnih prava, radnog prava, imovinskih odnosa, porodičnog prava, socijalnih prava, penzijsko-invalidskog osiguranja i drugog. Aktivnosti su bile usmjerene prema više različitih korisničkih kategorija, od raseljenih lica, izbjeglica, tražioca azila, zrtava porodičnog nasilja itd, do najugroženijih i najranjivijih, kao što je RAE populacija

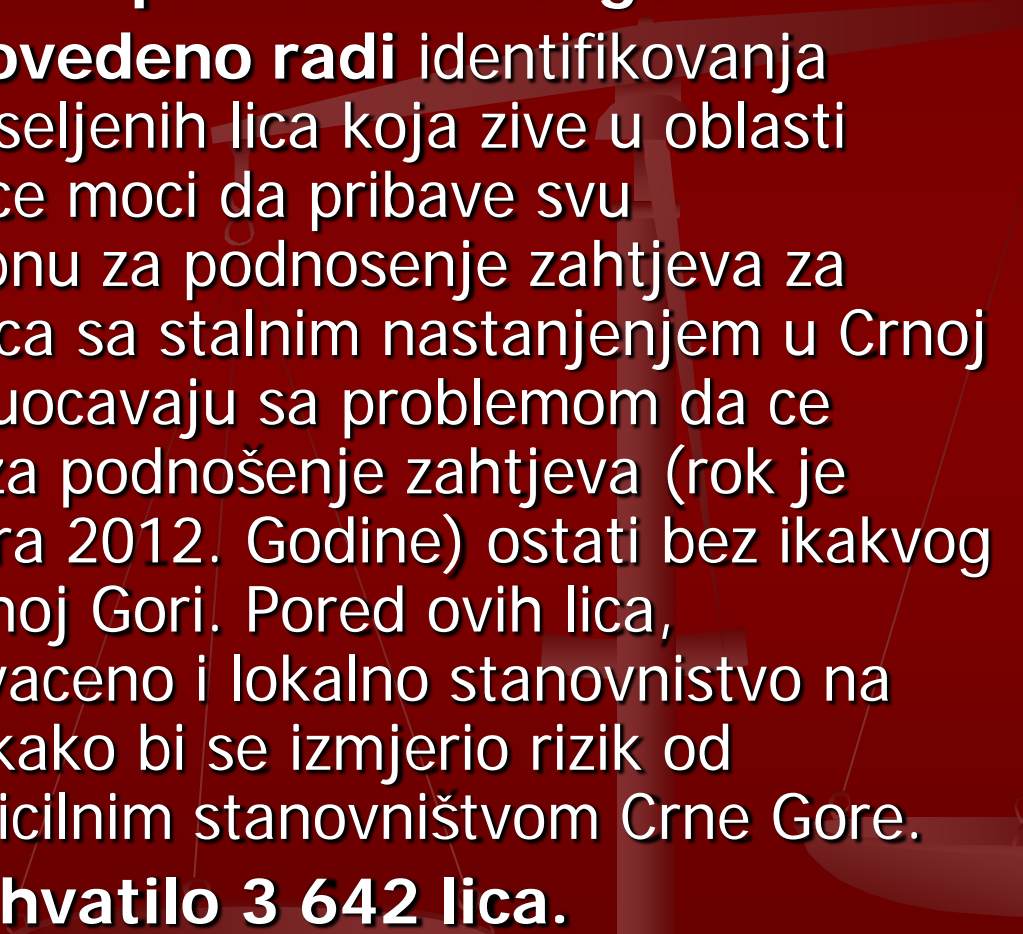
PROJEKTI

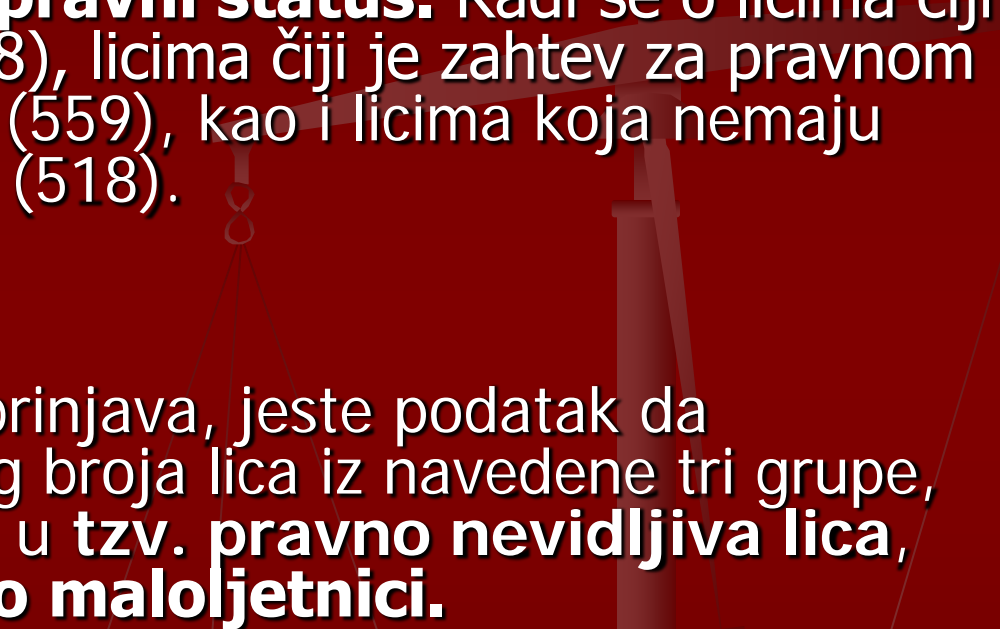
- U 2011. Godini Pravni centar je radio na realizaciji 5 projekata
(dva projekta UNHCR-a, dva projekta UNDP-ija i projekat Americke ambasade u CG).
- Svi ovi projekti se odnose na pružanje besplatne pravne pomoći, pribavljanje dokumentacije, uključujući i naknadni upis u matične knjige rođenih i državljana, kako bi ovim licima omogućili podnošenje zahtjeva za dobijanje statusa stranca u Crnoj Gori, shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o strancima koji je Skupština Crne Gore usvojila 30. oktobra 2009. godine .

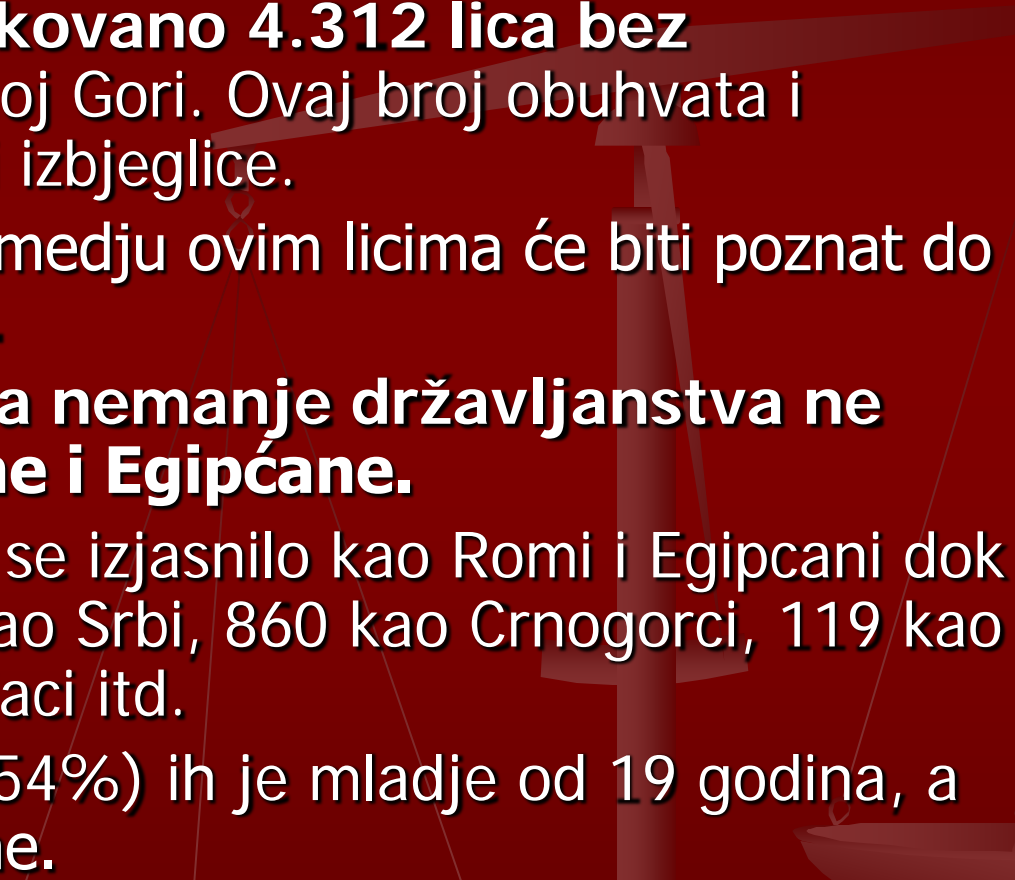
Istraživanja

- Istraživanje među Romima, Aškalijama i Egipćanima u Crnoj Gori-
"Društvena integracija i pristup ljudskim pravima za Rome, Aškalije i Egipćane na Zapadnom Balkanu " pod pokroviteljstvom UNHCR/ UNICEF-2008.godina
- **Obuhvaćeno 16 crnogorskih opština na uzorku od 7166 lica**
(3546 lokalnih RAE i 3620 RAE interno-raseljenih, što je predstavljalo 70% ukupne RAE populacije u CG.)
- **Najveće istraživanje ove vrste do tada u CG.**
- **Cilj istraživanja:** da se utvrdi broj RAE koji nisu upisani u matične knjige rođenih i ili/matične knjige državljana i za koje je potrebno pokrenuti neki od postupaka naknadnog/obnove upisa u matične knjige u Srbiji ili u Crnoj Gori.
- **Rezultati istraživanja:**
 - ✓ 2767 lica (38,6%) nema ličnu dokumentaciju i moraće da započne neki vid pravnog postupka.
 - ✓ Od ovog broja, 1928 lica su djeca, što znači da djeca predstavljaju oko 2/3 lica kojima je potreban naknadni upis – 714 (37%) je potreban upis u matičnu knjigu rođenih i 1214 (67%) je potreban naknadni upis u matičnu knjigu državljana.

- ❖ **Populacija sa Kosova obuhvata i lica koja su izbjegla iz Albanije.** Kroz bazu podataka koju je imala Vlada Crne Gore nije bilo moguće ustanoviti tačan broj ovih lica.
- **U periodu od 21.septembra do 28.oktobra 2010.godine, Pravni centar uradio istraživanje među raseljenim licima iz Albanije.**
- ✓ **Istraživanje pokazalo** da u Crnoj Gori jos uvijek boravi oko 1.553 raseljenih iz Albanije.
- ✓ Od tog broja 1.499 lica je opet potvrdilo svoj status interno raseljenog lica tokom ponovne registracije u 2009.godini.
- ✓ 416 lica nisu izvršila registraciju u maticne knjige, 18 raseljenih iz Albanije nikad nije bilo upisano niti u knjigu drzavljana, niti u maticnu knjigu rodjenih.
- ✓ Većina neupisanih su maloljetnici (373 lica, tj. 89.7%), a veliki broj njih je rodjena u Crnoj Gori (306).
- ❖ Ova djeca su rodjena nakon 1999.godine i njihovi roditelji nisu bili u mogućnosti da regulisu drzavljanstvo niti u Crnoj Gori, niti na Kosovu/Srbiji, kao ni u Albaniji. Oni se suočavaju sa mnogobrojnim problemima u ostvarivanju osnovnih ljudskih prava, počevši od problema sa licnim dokumentima do dobijanja diploma u obrazovnim ustanovama.
- Uz rizik od apatridije, ove 434 osobe se takodje suočavaju i sa problemima u popunjavanju prijave za dobijanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem, za koje je preduslov da se ima validan putni dokument i koji se ne može dobiti bez prethodnog upisa u knjigu državljana.

-
- U maju 2011. godine, nadležni državni organi Crne Gore su, u saradnji sa sistemom UN-a u Crnoj Gori i **Pravnim centarom, sprovedi istraživanje čiji je predmet bio upravo faktički i pravni položaj lica koja žive u oblasti kampa Konik - Podgorica.**
 - **Istrazivanje je sprovedeno radi** identifikovanja raseljenih i intreno raseljenih lica koja zive u oblasti kampa Konik koja nece moci da pribave svu dokumentaciju potrebnu za podnosenje zahtjeva za sticanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem u Crnoj Gori i koja se stoga suocavaju sa problemom da ce nakon isticanja roka za podnošenje zahtjeva (rok je produžen do novembra 2012. Godine) ostati bez ikakvog pravnog statusa u Crnoj Gori. Pored ovih lica, istrazivanjem je obihvaceno i lokalno stanovništvo na uzorku od 1 000 lica kako bi se izmjerio rizik od apatridije medju domicilnim stanovništvom Crne Gore.
 - **Istrazivanje je obuhvatilo 3 642 lica.**

-
- ✓ **Istraživanje je pokazalo da gotovo trećina lica obuhvaćenih istraživanjem nema priznat, odnosno potvrđen pravni status.** Radi se o licima čiji je status nepoznat (78), licima čiji je zahtev za pravnom registracijom odbijen (559), kao i licima koja nemaju nikakav pravni status (518).
 - ✓ Ono što posebno zabrinjava, jeste podatak da **polovinu** od ukupnog broja lica iz navedene tri grupe, koja se mogu svrstati u tzv. **pravno nevidljiva lica, čine djeca, odnosno maloljetnici.**

-
- ❖ **Krajem oktobra 2011. godine Vlada Crne Gore je objavila podatke iz Popisa stanovništva od 2011. godine** , a koja su se odnosila na podatke o posjedovanju državljanstva.
 - ✓ Na Popisu je **identifikovano 4.312 lica bez državljanstva** u Crnoj Gori. Ovaj broj obuhvata i lokalno stanovništvo i izbjeglice.
 - Tacan broj izbjeglica medju ovim licima će biti poznat do sredine 2012. godine.
 - ✓ **Popis je pokazao da nemanje državljanstva ne pogadja samo Rome i Egipćane.**
 - ✓ Svega 38% ovih lica se izjasnilo kao Romi i Egipćani dok se 987 lica izjasnilo kao Srbi, 860 kao Crnogorci, 119 kao Albanci, 91 kao Bošnjaci itd.
 - ✓ Od 4.312 lica, 2339 (54%) ih je mlađe od 19 godina, a 2.285 (53%) čine žene.

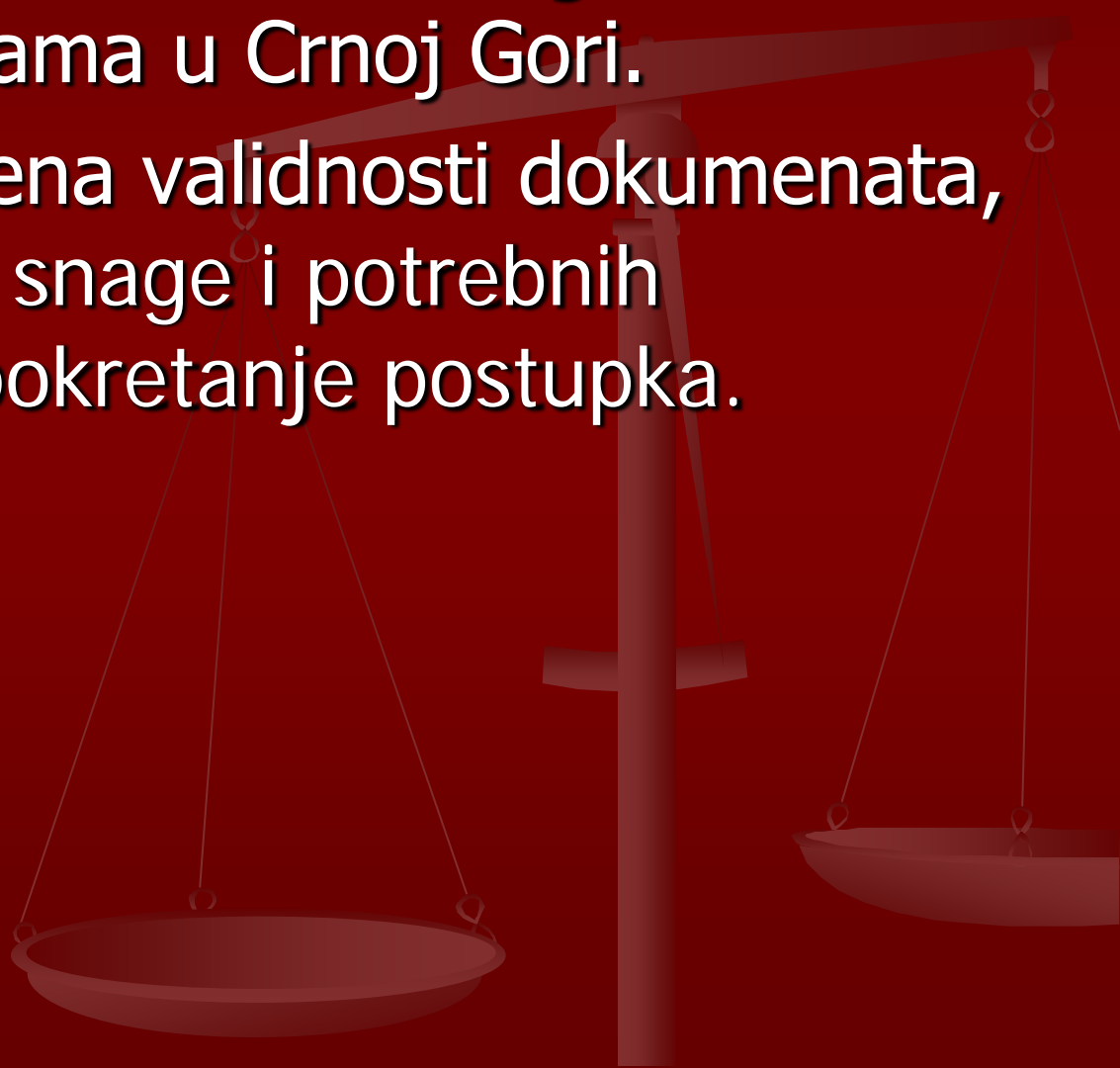
ZAKONSKI OKVIR

- ✓ U septembru 2009. godine, Vlada Crne Gore je usvojila **„Akcioni plan za rješavanje statusa raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i status interno raseljenih lica sa Kosova u Crnoj Gori“**, uključujući i izbjeglice iz Albanije koji su preseljeni iz Crne Gore na Kosovo.
- Ovim licima nikada nije priznat status izbjeglice od strane organa vlasti u Crnoj Gori, niti su im priznata prava koja pripadaju izbjeglicama prema crnogorskom Zakonu o azilu ili UN Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. godine sa Protokolom iz 1967. godine.
- Akcionim planom je stvorena mogućnost za “raseljena lica” i “interno raseljena lica” da kroz privilegovan, ali ipak zahtjevan postupak zatraže status stranca sa stalnim nastanjenjem u Crnoj Gori.
- ✓ U skladu sa Akcionim planom iz 2009. godine usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, kako bi ova mogućnost bila i zakonski definisana.
- ✓ Vlada Crne Gore je 28. jula 2011. godine usvojila **Strategiju za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica 2011-2015** i u Strategiji prepoznala da postupak naknadnog upisa u maticne knjige nije dovoljno dobro definisan te postavila obavezu da isti definise do juna 2012. godine.

PROBLEMI

- - Zakonom o Matičnim registrima Crne Gore koji je donesen aprila 2008. godine, nije precizno i jasno definisan postupak naknadnog upisa u MKR.
- - MUP u Podgorici, negira nadležnost da rješava postupke naknadnog upisa za djecu koja su rođena van zdravstvenih ustanova, već upućuju na Sud, radi rešavanja predhodnog pitanja - utvrđivanje materinstva i očinstva. S druge strane Osnovni sud u Podgorici odbacuje takve postupke i vraća predmete MUP-u Podgorica na odlucivanje.
- U Podgorici od 2009. godine nismo uspjeli izdejstvovati nijednu pozitivnu odluku o upisu djece u registre rođenih u slučaju da su ona rođena van zdravstvene ustanove iako je Upravni sud u 13 presuda poništio drugostepene odluke MUP-a.
- - Za razliku od Podgorice u opštinama Nikšić, Berane i Kotor imali smo uspješno okončane postupke naknadnog upisa djece, rođenih van zdravstvene ustanove u registre rođenih.

- - Neujednačena praksa i različita procedura upisa u matičnim registrima u različitim opštinama u Crnoj Gori.
- - Različita procjena validnosti dokumenata, ocjene dokazne snage i potrebnih dokumenta za pokretanje postupka.

AKTIVNOSTI PRAVNOG CENTRA

- U periodu od aprila 2007. godine, PC je pružio oko 5 500 pismenih usluga za oko 3 000 korisnika i oko 9 000 usmenih pravnih savjeta za oko 4 000 korisnika (izbjeglica i raseljena lica, tražioce azila, žrtve porodičnog nasilja, lica u riziku od nemanja državljanstva).
- Za isti period **pribavljeno je 9312 dokumenata.**
- U 2011. godini pribavljeno je 4848 dokumenata za 2737 korisnika .
- **Naknadni upisi:** Ukupno pokrenuto 750 postupaka u Srbiji i Crnoj Gori za naknadni upis/obnovu upisa u mkr i mkd.
- **Uspješno je završeno 355 upisa u mkr i mkd.**

HVALA NA PAŽNJI!

